Handleiding TOA afname in het VO

Inhoud

Inleiding 2
Wanneer zet je de TOA-toets in voor een NT2-leerling in het VO? 2
Bepalen van het juiste TOA-niveau 2
Klaarzetten en afnemen van TOA in JIJ!LVS 3
Interpretatie van de scores 5
TOA vertalen naar handelen 6

Inleiding

Deze handleiding is bedoeld om scholen en docenten te ondersteunen bij het effectief inzetten van de TOA-toets voor NT2-leerlingen in het voortgezet onderwijs. Het correct afnemen van deze toets kan bijdragen aan een beter inzicht in de taalontwikkeling van leerlingen met een andere moedertaal dan het Nederlands. Door de uitkomsten van de TOA te gebruiken, kan het onderwijs en de begeleiding beter afgestemd worden op de individuele behoeften van de leerling. In deze handleiding wordt stap voor stap uitgelegd wanneer en hoe de TOA-toets ingezet wordt, wie hierbij betrokken zijn en hoe de resultaten geïnterpreteerd kunnen worden.

Wanneer zet je de TOA-toets in voor een NT2-leerling in het VO?

Een TOA-toets (Toets Ontwikkeling en Afstemming) is een instrument om het taalniveau van NT2-leerlingen in kaart te brengen. Het doel is om onderwijs en ondersteuning beter af te stemmen op de taalvaardigheid van de NT2-leerling. Het inzetten van een TOA-toets is zinvol wanneer er sprake is van **(dreigende) stagnatie in de ontwikkeling van de leerling.** Bijvoorbeeld wanneer de leerling moeite blijft houden met begrijpend lezen, het volgen van instructies of het maken van toetsen, maar ook wanneer er zorgen zijn over het welzijn van de leerling. De TOA toets kan inzichtelijk maken of de leerling voldoende taalvaardigheid heeft om de instructies en de lesstof te volgen en sociale contacten te onderhouden. De TOA toets helpt om te bepalen of extra ondersteuning of een aangepast programma nodig is.

Indien een NT2 leerling vastloopt binnen het VO, kan TOA diagnostisch worden ingezet. TOA kan inzicht bieden als er vragen zijn over de voortgang van de didactische ontwikkeling en wanneer afgevraagd wordt in hoeverre de ontwikkeling van de Nederlandse taalvaardigheid hierin een rol speelt.

Bepalen van het juiste TOA-niveau

Het kiezen van het juiste niveau van de TOA toets is belangrijk om een betrouwbaar beeld te krijgen van de taalvaardigheid van de leerling. Een te hoog niveau kan demotiverend werken, terwijl een te laag niveau onvoldoende informatie oplevert. Volg daarom deze stappen:

1. **Analyseer de beginsituatie:** Gebruik de reeds aanwezige gegevens uit zoals eerdere toetsresultaten (ook van ISK of basisschool), observaties in de klas en gesprekken met de leerling.
2. **Raadpleeg de NT2-leerlijnen:** De leerlijnen (streefdoelen) geven een indicatie van het referentieniveau (bijvoorbeeld A1, A2, B1) dat past bij de fase waarin de leerling zich bevindt. Vergelijk dit met de kerndoelen van het VO en het verwachte uitstroomniveau.
3. **Stem af op het doel van de toets:**
   - Oriëntatie bij instroom: kies een breed toetsniveau (bijvoorbeeld A1-A2) om een eerste beeld te krijgen.
   - Voortgang meten: gebruik het niveau dat aansluit bij het huidige beheersingsniveau van de leerling.

4. **Overleg met het ondersteuningsteam:** Bespreek twijfelgevallen in het team en houd rekening met factoren zoals cognitieve vaardigheden, motivatie en sociaal-emotioneel functioneren.

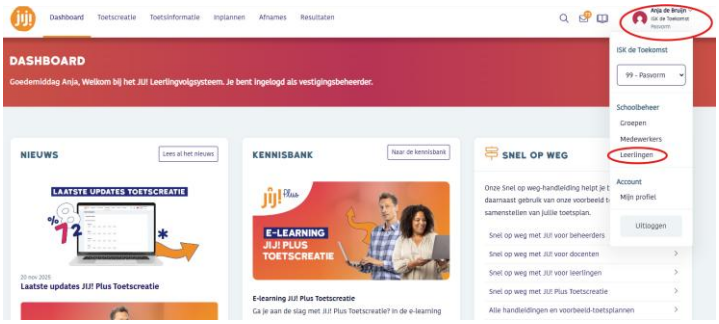
Klaarzetten en afnemen van TOA in JIJ!LVS

Vraag via jijlvs.nl een account aan

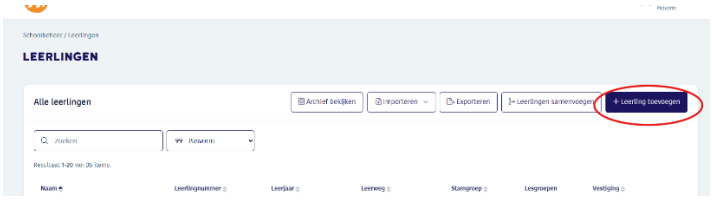
Ga naar jijlvs.nl en log in

Invoer nieuwe leerling

1. Ga via je persoonlijke account-icoon via schoolbeheer → leerling

2. Kies ‘nieuwe leerling toevoegen’

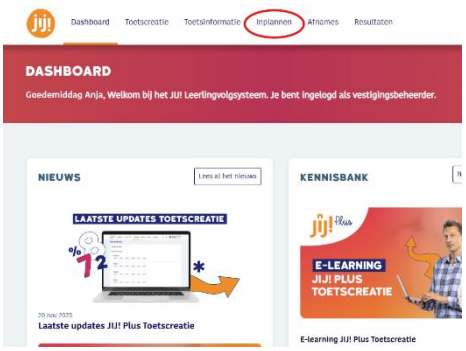

3. Vul vervolgens de gegevens van de leerling in en sla de gegevens van de leerling op. *(Leerjaar: 1 – Leerweg: leeg laten – Status: actief)*

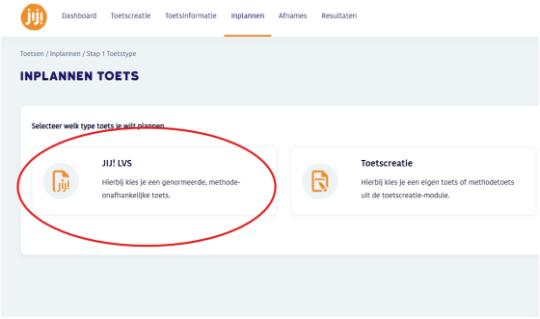
4. Koppel een wachtwoord aan deze leerling (bewaar dit wachtwoord bijvoorbeeld in Excel)

Toets klaarzetten

1. Kies in de menubalk bovenin ‘inplannen’

2. Kies vervolgens welke type toets je wilt inplannen (JIJ!LVS)

Doorloop de volgende stappen per toets die je wilt afnemen:

Stap 2 Kies de toets die je klaar wil zetten (bijv. Nederlands NT2 – luisteren)

Stap 3 Kies de leerling voor wie de toets klaar wilt zetten

Stap 4 Kies de optie 'toetsen volgens de toetslijst)

Kies het niveau van de toets (bijv. Nederlands (NT2) A1-A2 – 1
(het laatste cijfer geeft de versie van de toets aan)

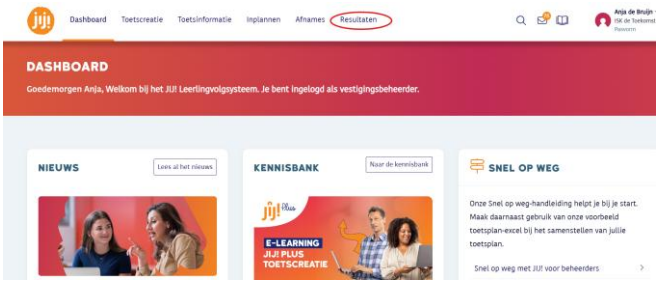
Stap 5 Kies de periode waarin de toets kan worden afgenomen (houdt deze periode ruim aan, zodat de toets niet verloopt voordat hij is gemaakt)

Stap 6 Bevestig tot slot de ingeplande toets.

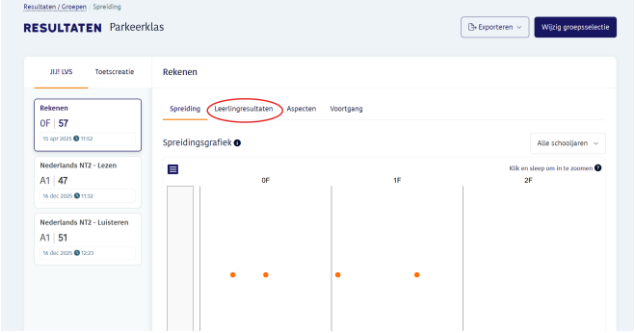
Indien je meerdere toetsen voor één leerling klaar wil zetten, doorloop je stap 2 t/m 6 opnieuw.

Resultaten bekijken

1. Via het menu boven in het scherm kies je voor 'resultaten'

2. Kies je klas en kies vervolgens 'leerlingresultaten' om de resultaten per leerling per toets te bekijken

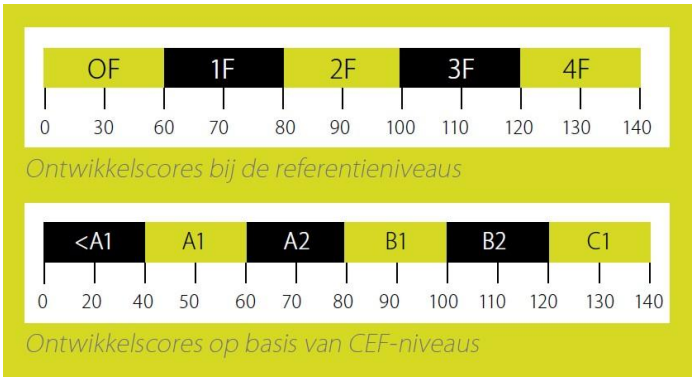

Interpretatie van de scores

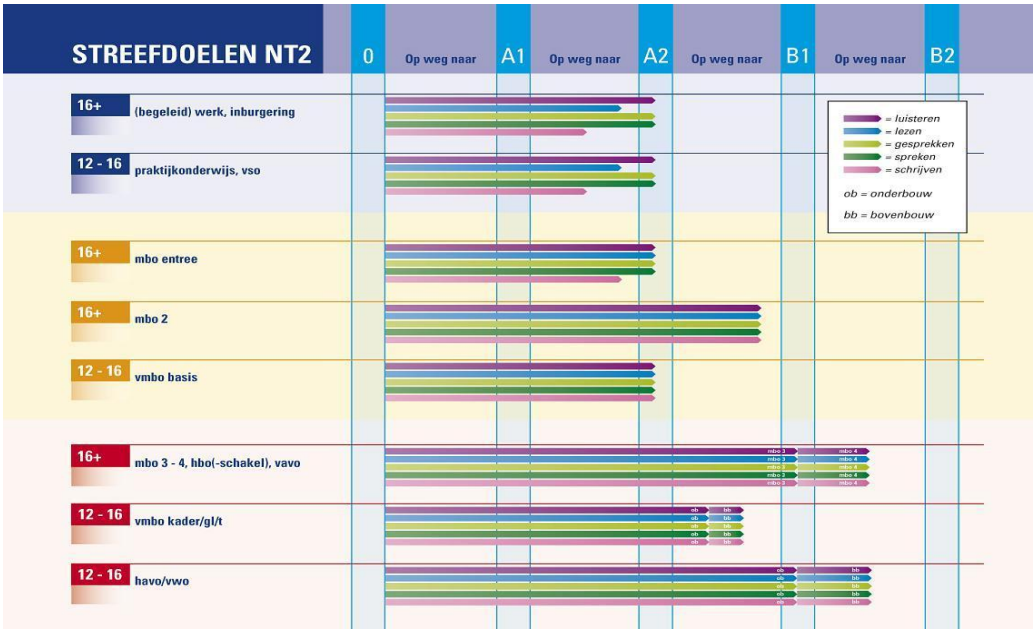
De resultaten van een TOA-toets geven inzicht in de taalvaardigheid van een NT2-leerling. Het correct interpreteren van deze uitkomsten is essentieel om passende ondersteuning te bieden.

Kijk naar het ERK-niveau: TOA-toetsen meten de taalvaardigheid voor vreemde talen. Niveaus worden uitgedrukt in A1-A2-B1-B2 etc. Deze niveauaanduiding wordt ook gebruikt bij vakken als Engels en Duits. Voor moedertaalsprekers wordt de vaardigheid getoetst op basis van de Meijerink niveaus. De niveauaanduiding van beide referentiekaders kunnen globaal naast elkaar worden gezet. Het behaalde niveau geeft aan waar de leerling staat in de leerlijn en wat het volgende ontwikkeldoel is.

- A2 staat ongeveer voor 1F
- B1 staat ongeveer voor 2F
- B2 staat ongeveer voor 3F

Referentiekaders

Streefdoelen

Analyseer per vaardigheid: bekijk de scores voor luisteren en lezen afzonderlijk. Een leerling kan bijvoorbeeld goed luisteren, maar moeite hebben met lezen. Dit vraagt om gerichte interventies.

Let op de foutenanalyse: TOA-rapportages bevatten een overzicht van gemaakte fouten. Analyseer of fouten vooral te maken hebben met woordenschat, grammatica, zinsbouw of tekstbegrip. Analyseer ook of de fouten gelijkmatig verspreid zijn over de toets of dat de fouten bijvoorbeeld met name zijn gemaakt aan het einde van de toets.

Analyseer de tijd: bekijk hoe lang de leerling heeft gedaan over het maken van de toets.

Combineer met observaties: een toets is een momentopname. Vergelijk de resultaten met wat je ziet in de klas en wat vakdocenten signaleren. Houd rekening met factoren zoals spanning, motivatie en culturele achtergrond.

TOA vertalen naar handelen

De resultaten van de TOA-toets bieden concrete aanknopingspunten voor het opstellen van een individueel handelingsplan. Hiermee kan het ondersteuningsteam gerichte interventies plannen:

Bieden van extra faciliteiten: Denk hierbij bijvoorbeeld aan het inzetten van extra tijd bij toetsen, het gebruik van ondersteunende materialen of het bieden van een rustige werkplek. Deze faciliteiten zorgen ervoor dat de leerling optimaal kan laten zien wat hij of zij kan, zonder belemmerd te worden door taalbarrières of andere factoren.
Eindexamenbesluit-VO-artikel-55.pdf
Brochure_Maatwerk_voor_nieuwkomersleerlingen_20201123.pdf

Extra taalondersteuning: hoe deze extra taalondersteuning eruit kan zien, is in de handreiking en het routeboekje NT2 het schooljaar rond beschreven.

Extra ondersteuning in het welzijn: hierin verdienen het cultuur- en traumasensitief handelen extra aandacht. In de handreiking en het routeboekje NT2 het schooljaar rond, staan adviezen rondom de ondersteuning in het welzijn beschreven

Overleg in het ondersteuningsteam: tot slot is overleg binnen het ondersteuningsteam belangrijk. Door samen te bespreken wat de leerling nodig heeft en wie welke rol op zich neemt, wordt de begeleiding optimaal afgestemd. Indien nodig kan hierbij de adviseur van Munio of een andere externe specialist betrokken worden voor extra deskundigheid en advies. Op deze manier wordt er niet alleen gekeken naar de resultaten van de TOA-toets, maar worden deze ook daadwerkelijk vertaald naar effectief handelen in de schoolpraktijk.

Om de voortgang van de NT2-leerling te volgen en te evalueren of de ingezette maatregelen effect hebben wordt aanbevolen om na een periode nogmaals een TOA worden ingezet.

Belangrijk:

- De TOA-toets is geen einddoel, maar een hulpmiddel om onderwijs op maat te realiseren.
- Combineer toetsresultaten altijd met observaties en gesprekken met de leerling.
- Houd rekening met culturele en emotionele factoren die de prestaties kunnen beïnvloeden.